



28 mei 2015 mr. E.H. (Lisette) van Rossum

Statement ABU bij Wetsvoorstel deregulering beoordeling arbeidsrelaties

Inleiding

Met grote belangstelling heeft de ABU kennis genomen van de brief van staatssecretaris Wiebes van 20 april jl. over alternatief voor de Beschikking geen loonheffingen (hierna: BGL), de Nota van wijziging behorende bij het thans geheten Wetsvoorstel deregulering beoordeling arbeidsrelaties, het advies van de Raad van State en het advies van Actal.

De ABU is blij dat de BGL en de daarbij behorende webmodule niet ingevoerd gaan worden.

Momenteel loopt er een interdepartementaal beleidsonderzoek (hierna: IBO-onderzoek) naar zzp'ers. De uitkomsten hiervan zijn nog niet openbaar. De ABU is van mening dat deze uitkomsten eerst openbaar moeten zijn alvorens het onderhavige wetsvoorstel in de Tweede Kamer kan worden behandeld. Op deze wijze wordt bereikt dat er in een breder beleidsmatig perspectief over de inbedding van de zzp'er in het sociaaleconomisch stelsel gesproken kan worden in de Tweede Kamer.

Belang intermediair voor de arbeidsmarkt in cijfers

In Nederland wordt jaarlijks zo'n € 32 miljard uitgegeven aan de verschillende vormen van flexarbeid. Van uitzenden, detacheren, bemiddelen en payrollen (€ 18,5 miljard), het inhuren van zzp'ers (€ 7,8 miljard) tot het inhuren van business consultants, IT-professionals en andere adviseurs (€ 6 miljard). Een enorm bedrag, waarin intermediairs, de partijen die tussen de organisaties en arbeidsmarkt instaan, een grote rol spelen.

Volgens het CBS zijn er het vierde kwartaal 2014 in Nederland 829.000 zzp'ers.

Uit een onderzoek van ZZZP Barometer van begin 2014 onder 372 organisaties (bemiddelaars) blijkt dat 80,1% van de zzp'ers weleens opdrachten via één van deze organisaties scoort en dat percentage groeit dagelijks. Tevens blijkt uit cijfers van ZZZP Barometer dat 35% van de zzp'ers echt aangewezen is op een intermediair om opdrachten te kunnen verwerven.

Uit *ZP Facts* - monitor voor de markt van zelfstandig professionals in de zakelijke dienstverlening - 2015, editie 2, blijkt dat opdrachten die middels werving en selectie tot stand komen, gemiddeld 4,5 maand langer duren dan opdrachten die zzp'ers uit hun eigen netwerk krijgen.

Uit het onderzoek dat de ABU eind 2014 onder zijn leden heeft gehouden, blijkt dat 61% van de uitzendondernemingen zzp'ers bemiddelt of van plan is dat binnenkort te gaan doen. Uit dit onderzoek blijkt dat zzp'ers vooral opdrachten zoeken, snelle betaling willen en behoefte hebben aan administratieve ontzorging. Opdrachtgevers hebben ook behoefte aan ontzorging, maar tevens aan risicodekking en 'de juiste man op de juiste plek'.

Uit bovenstaande onderzoeken blijkt het grote belang van de intermediair, voor zowel zzp'ers als voor opdrachtgevers.

Borgen rol intermediair voor de arbeidsmarkt

Het in balans brengen van de verantwoordelijkheden van de opdrachtnemer en de opdrachtgever bij het beoordelen van hun arbeidsrelaties staat centraal in het wetsvoorstel. Dit mag er echter niet toe leiden dat de intermediair zijn rol niet meer naar eigen inzicht en in lijn met de behoeften van betrokken partijen kan vervullen, namelijk zijn rol van het samenbrengen van vraag en aanbod, van het verlenen van aanvullende dienstverlening et cetera en dit alles op een zeer professionele wijze.



De ABU is dan ook van mening dat de rol van intermediair goed geborgd moet zijn onder het alternatief.

Onder het alternatief gaat er een brede lappendeken aan goedgekeurde (sectorale) modelovereenkomsten ontstaan en het is in dat verband dan ook belangrijk dat intermediairs over eigen modelovereenkomsten dienen te kunnen beschikken.

Werken met goedgekeurde (sectorale) modelovereenkomsten

De ABU is geen voorstander van schijnconstructies met zelfstandigen. Het zorgt voor een ongelijk speelveld en oneerlijke concurrentie in een flexibele arbeidsmarkt. De ABU vraagt zich af of het voorgestelde alternatief hiervoor wel de beste oplossing is. Het huidige VAR (Verklaring Arbeidsrelatie) systeem is een goed werkend systeem. Ook onder de VAR kan de Belastingdienst handhavend optreden, alleen gebeurt dit in de praktijk te weinig. Voorts is de omvang van de schijnzelfstandigheid niet bekend.

Het werken met een goedgekeurde (sectorale) modelovereenkomst lijkt makkelijk, maar de praktijk is weerbarstig. Het valt of staat met de uitvoering (controle) ervan door de Belastingdienst. De brief van de staatssecretaris van 20 april jl. doet voorkomen alsof in de nieuwe situatie één correctie kan worden opgelegd aan een opdrachtgever voor alle opdrachtnemers die voor hem werkzaam zijn. Op dit moment is niet duidelijk wat de speelruimte hierbij zal zijn, en daarmee is de praktische uitvoerbaarheid ervan ook nog niet in te schatten.

Vragen over Wetsvoorstel deregulering beoordeling arbeidsrelaties

In de toelichting bij de Nota van wijziging staat dat een incidentele afwijking van de overeenkomst geen gevolgen heeft voor de vrijwaring, indien de opdrachtgever of opdrachtnemer aannemelijk maakt dat de situatie tijdelijk is of een incident betreft. Onduidelijk is wat hier onder 'tijdelijk' respectievelijk 'incident' moet worden verstaan.

Voorts bestaat er onduidelijkheid of de (model)overeenkomsten integraal moeten worden voorgelegd aan de Belastingdienst of niet. Dit in verband met het feit dat de Belastingdienst de (model)overeenkomsten alleen beoordeelt op de elementen die van belang zijn om de vraag te kunnen beantwoorden of er sprake is van de plicht tot het afdragen of voldoen van loonheffingen. Kan er ook worden volstaan met het enkel voorleggen van de kernbepalingen van een (model)overeenkomst aan de Belastingdienst?

Hoe gaat de Belastingdienst controleren of er conform de goedgekeurde (sectorale) modelovereenkomst gewerkt wordt? Dit is namelijk van groot belang voor opdrachtgevers en opdrachtnemers. Zij moeten weten hoe zij hun werkzaamheden conform deze overeenkomst moeten inrichten en uitvoeren.

Wat gebeurt er als één van bij een opdrachtgever werkzame zzp'ers niet volgens de door de Belastingdienst goedgekeurde (sectorale) modelovereenkomst van deze opdrachtgever werkt? Wordt er dan één correctie opgelegd voor alle zzp'ers die onder deze modelovereenkomst bij deze opdrachtgever werken of wordt er alleen een correctie opgelegd voor deze ene zzp'er?

Standpunten ABU

De uitkomsten van het IBO-onderzoek dienen eerst afgewacht te worden alvorens het Wetsvoorstel deregulering beoordeling arbeidsrelaties in de Tweede Kamer kan worden behandeld. Ook onder het alternatief moet het mogelijk blijven voor intermediairs om hun belangrijke rol voor de arbeidsmarkt te kunnen vervullen. Het alternatief mag dus geen drempels opwerpen om met intermediairs te werken. De intermediair moet zijn rol in lijn met de behoeften van partijen vrij kunnen vervullen.

De ABU is geen voorstander van schijnconstructies, maar vraagt zich af of het voorgestelde alternatief wel de beste oplossing is om schijnconstructies, waarvan de omvang niet bekend is, te bestrijden.